

DOI: 10.30495/jss.2022.1925760.1314

Research Paper

Investigating the relationship between social participation and life satisfaction with a sense of social security among the citizens of Tabriz

Yaghoub Zarei Kordkandi

Ph. D. Student in Sociology of Social Issues, Azad University, Tabriz- Iran.

Mahmood Elmi

Assistant Professor of Sociology, Azad University of Tabriz (Corresponding Author).

E-mail: elmim@iaut.ac.ir

The feeling of security can be defined as being safe or feeling safe from threats, while the feeling of insecurity and fear refers to a situation in which people are facing a threatening environment. In fact, when a person feels that his life, property and health are not threatened and assaulted, it can be said that a person has a sense of security. This research was conducted with the aim of determining the relationship between social participation and life satisfaction with the feeling of social security among the citizens of Tabriz city and investigated the three dimensions of the feeling of social security: life, financial and political security. The type of research is applied and the method of conducting the research is a survey method. The statistical population was all citizens aged 14 to 65 in Tabriz city, the sample size was 384 people based on Cochran's formula, and multi-stage cluster sampling method was used. The measurement tool is a questionnaire. The findings showed that, the level of feeling of social security among the citizens of Tabriz is average. The results of the hypothesis test show that, there is a positive and significant correlation between life satisfaction and social participation with the feeling of social security. Also, the level of feeling of social security is different according to the level of education.

Conflict of interest:

ACCORDING TO THE AUTHORS, THE ARTICLE DID NOT HAVE ANY CONFLICT OF INTEREST.

Key words: *Feeling of Social Security, Life Satisfaction, Social Participation.*

بررسی رابطه بین مشارکت اجتماعی و رضایت از زندگی با

احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز

یعقوب زارعی کردکندی^۱

محمود علمی^۲

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۴۰۰/۱۱/۳۰

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۷/۲۰

چکیده

احساس امنیت را می‌توان در امان بودن یا در امان حس کردن خود از تهدید تعریف نمود در مقابل احساس ناامنی و ترس بر وضعیتی دلالت دارد که در آن افراد با محیط تهدید کننده مواجه هستند. در واقع زمانی که فرد احساس کند در جامعه و تعاملات اجتماعی خطری جان، مال و سلامتی وی را مورد تهدید و تعرض قرار داده نمی‌دهد می‌توان گفت فرد دارای احساس امنیت است. این پژوهش با هدف تعیین رابطه بین مشارکت اجتماعی و رضایت از زندگی با احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز انجام گرفته و به بررسی ابعاد سه‌گانه احساس امنیت اجتماعی: امنیت جانی و مالی و سیاسی پرداخته شده است. نوع تحقیق در این پژوهش کاربردی و روش اجرای تحقیق، روش پیمایشی و از نظر وسعت، پهنانگر و از نظر زمانی مقطعی می‌باشد. جامعه آماری کلیه شهروندان ۱۴ تا ۶۵ ساله شهر تبریز بودند که حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۳۸۴ نفر به دست آمد و از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای استفاده گردید. ابزار اندازه‌گیری پرسشنامه می‌باشد. یافته‌ها نشان داد که میزان احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز در حد متوسط می‌باشد؛ نتایج آزمون فرضیه‌ها نشان می‌دهد که بین رضایت از زندگی و مشارکت اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین میزان احساس امنیت اجتماعی برحسب سطح تحصیلات متفاوت می‌باشد.

واژگان کلیدی: احساس امنیت اجتماعی، رضایت از زندگی، مشارکت اجتماعی.

۱. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی ایران، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز- ایران.

۲. استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز- ایران (نویسنده مسئول).

مقدمه

تاریخ نشان داده است که انسان هیچ گاه از اندیشه و رؤیای بهتر زیستن فارغ نبوده و برای رسیدن به آینده‌ای بهتر تلاش کرده است. و در پرتو چنین اندیشه‌ای و دامنه وسیعی از تمدن‌های درونی خود به ساخت و پرداخت ایده‌آل‌های ذهنی همت گمارده است. هر چند به نظر می‌رسد طلب امنیت و آرامش و برقرار بودن صلح در میان افراد از خواسته‌های فطری و درونی انسان است. انسان از زمانی که خود را شناخته در پی حفظ جان و مال و خانواده خود از خطرات بوده است و نیاز به امنیت در تمامی مراحل زندگی انسان حائز اهمیت بوده است. همین نیاز به امنیت و اجتماعی بودن انسان باعث گردیده که به زندگی گروهی روی بیاورد و اجتماعات و جوامع متکثر پدیدار شوند. امنیت از نیازها و ضرورت‌هایی پایه‌ای فرد و جامعه تلقی می‌شود؛ که فقدان یا اختلال در آن، پیامدها و بازتاب‌های نگران کننده و خطرناکی به دنبال دارد. تأملی در تاریخ بشری حاکی از آن است که انسان‌ها برای تأمین نیازهای زیستی خود، وارد مناسبات گوناگون شده، تشکیل جامعه دادند. به موازات گسترش اجتماعات و پیچیده‌تر شدن روابط و تعاملات اجتماعی، موجود بشری وارد روابط گوناگونی شد؛ که این روابط، عرصه‌های زندگی را تحت عناوین اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و ... از هم متمایز کردند و امنیت او را تحت‌الشعاع قرار دادند. بشر که برای تأمین امنیت و فرار از ناامنی، جامعه را تشکیل داده بود، به زودی دریافت که این بار امنیت او نه تنها از سوی طبیعت و عوامل طبیعی، بلکه از سوی انسان‌ها و عوامل گوناگون اجتماعی، اقتصادی و سیاسی نیز تهدید می‌شود. بدین ترتیب، دغدغه همیشگی او برای تأمین امنیت در مقوله‌ای جدید، با عنوان احساس امنیت اجتماعی ظهور می‌کند. مقوله امنیت انسان و جوامع انسانی، از ابتدای خلقت به منزله یک ضرورت برای بقا مطرح بوده است و امروزه به مثابه یکی از شاخص‌های اصلی توسعه معرفی می‌شود. احساس امنیت، پیش‌نیاز هر گونه توسعه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی محسوب شده و با سطح پیشرفت جوامع در ارتباط است.

لارونی^۱ امنیت را عبارت از تضمین رفاه آتی و جان مورز امنیت را رهایی نسبی از تهدیدات زیان-بخش می‌داند. در دیدگاه سنتی امنیت صرفاً به معنای حصول به شرایط فردی، گروهی و اجتماعی است که عاری از خشونت و پرخاشگری باشد. دیدگاه مدرن هم ایمنی ناشی از فقدان خشونت را در بر گرفته و هم مبتنی بر شرایطی است که انسان به لحاظ شغلی، خانوادگی، فکری، عقیدتی، سیاسی، فرهنگی و مانند آن نیز در آسودگی یا در رفاه و آسایش باشد. در نگرش نوین هر نوع تأمین اجتماعی و هر نوع مصنوعیت انسان در برابر آسیب‌های اجتماعی و حتی آسیب‌های جسمی و بیماری‌ها در زمره موضوعی امور امنیتی قرار می‌گیرد (۱۳). امنیت به مراتب در جوامع در حال تکوین هست و به طریقی از طریق اجتماعی شدن فرد توسط خانواده و نهادهای اجتماعی بیشتر مورد تأکید و استفاده قرار می‌گیرد. امنیت

^۱. Lurene

حاصل فرایند تولیدی است که در روابط اجتماعی ریشه دارد و نقش اصلی در این فرایند با جامعه است نه دولت. امنیت به عنوان یکی از نیازهای اساسی آنان مطرح هست، آنان همواره در تلاش برای تأمین امنیت در زندگی خود بوده است، یکی از انگیزه‌های اصلی تشکیل حکومت‌ها نیز تأمین امنیت بوده است، امنیت نخستین شرط برای زندگی انسان و سکونت در یک مکان است، اگر جایی امن نباشد، قابل سکونت نیست و تا امنیت در شهر یا کشوری حکمرما نباشد فراهم کردن یک اقتصاد سالم ممکن نیست. مکاتب مختلفی درباره امنیت اظهار نظر کرده‌اند و به بررسی ابعاد و اشکال آن پرداخته‌اند و برای آن تحلیل‌هایی ارائه کرده‌اند یکی از این مکاتب، مکتب کنش متقابل نمادین است. اندیشمندان بر این اعتقادند که وجود امنیت در میان اعضای یک جامعه، به همان اندازه مهم است، که احساس امنیت در آن جامعه، در واقع با پیدایش مکتب کنش متقابل نمادین، تدریجاً ابعاد ذهنی و احساسی علاوه بر ابعاد هستی شناختن و ذاتی پدیده‌های اجتماعی، اهمیت یافتند. از منظر این مکتب بیش از آن که واقعیات ذاتی پدیده‌ها اهمیت داشته باشند؛ تلقی و احساس که نسبت به پدیده‌ها وجود دارد، دارای اهمیت‌اند؛ زیرا ما با این احساسات و طرز تلقی‌ها زندگی می‌کنیم نه خود آن جوهرها، بر همان پایه، می‌توان اذعان داشت که وجود امنیت در کنار احساس امنیت حائز اهمیت است (۱۸). اعضای جامعه به اشکال مختلف سعی در ابراز وجود و دیده شدن در جامعه می‌نمایند، عده‌ای از طریق اعمال مجرمانه و عده‌ای از طریق مشارکت و شرکت در جمع‌ها و مراسم‌ها و انجمن‌ها، همین مشارکت اجتماعی باعث احساس رضایت و احساس امنیت را برای فرد به ارمغان می‌آورد. احساس امنیت در بین شهروندان شهر تبریز امری مهم است، زیرا به سبب تاریخ بلند و پر فراز و نشیب آن و به عنوان یکی از شهرهای پیشگام در مدرنیته ایرانی و نهضت مشروطه نقش اساسی داشته است و همین دلیل سیاسی بودن این شهر است و امنیت احساس امنیت در این منطقه از اهمیت خاصی برخوردار است.

اهمیت مسئله و ضرورت تحقیق

شهر و کلانشهرها به عنوان بزرگ‌ترین سکونتگاه‌های بشری در مفهوم امروزی خود پدیده‌ای جدید و دارای ویژگی‌ها و صفات منحصر به فردی هستند. در ایران نیز شهرنشینی در چهار دهه گذشته رشد سریعی داشته که این امر خود موجب پیچیدگی‌های خاص، افزایش نیازها و مطالبات شهروندان گردیده است. از جمله آن نیازها می‌توان به موضوع امنیت اشاره نمود. نیاز به امنیت و مقوله احساس امنیت برای همه اقشار و گروه‌ها از اساسی‌ترین نیازهاست که هم دغدغه حاکمان برای ایجاد ثبات و نظم در جامعه بوده و هم برای شهروندان که بتوان با خیال آسوده به کسب و کار و زندگی خود و خانواده خویش بپردازند. در سلسله‌مراتب نیازهای مازلو دومین نیاز اساسی بعد از نیازهای زیستی که ارجحیت دارد بر سایر نیازها تا بتوان به رفع سایر نیازها اقدام کرد نیاز ایمنی است. نیاز ایمنی ابعاد گوناگونی به خود می‌گیرد از امنیت جانی و شغلی و سیاسی و اجتماعی گرفته تا امنیت روحی و روانی، این موارد نشانگر جایگاه ویژه

امنیت در تمامی سطوح زندگی بشری است. در این میان احساس امنیت از خود امنیت اهمیتی فراختر دارد: احساس امنیت اجتماعی لازمتر و واجبتر از وجود خود امنیت است چرا که ممکن است در یک جامعه امنیت وجود داشته باشد اما مردم احساس امنیت را بنا بر دلایلی نداشته باشند که این خود باعث ایجاد اخلال در روند جامعه و ایجاد ناامنی روانی و اجتماعی می‌شود. امنیت اجتماعی آرامش و آسودگی خاطری است که هر جامعه موظف است برای اعضای خود فراهم نماید. بدین ترتیب بیشتر تهدیدات برای افراد، ناشی از این حقیقت است که آن‌ها در محیط انسانی به سر می‌برند و این محیط به وجود آورنده انواع فشارهای غیرقابل اجتناب اجتماعی، اقتصادی و سیاسی است. با توجه به این که افراد اولین منبع ناامنی یکدیگرند، مسئله امنیت افراد، ابعاد گسترده‌تر اجتماعی و سیاسی پیدا کرده است که این ابعاد به نوبه خود احساس امنیت اجتماعی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهند(۸).

در سال‌های اخیر تحقیقات فراوانی در مورد احساس امنیت در جامعه آماری فوق (شهروندان شهر تبریز) انجام گرفته اما رابطه بین مشارکت اجتماعی و رضایت از زندگی با احساس امنیت اجتماعی سنجیده نشده است، لذا بر آن شدیم تا با انجام این پژوهش رابطه بین مشارکت اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی را در بین شهروندان شهر تبریز بسنجیم و همچنین ابعاد احساس امنیت اجتماعی را دوباره سنجش کنیم که وضعیت احساس امنیت نسبت به پژوهش‌های قبل تغییری کرده است یا خیر.

اهداف تحقیق

هدف کلی

- تعیین رابطه بین مشارکت اجتماعی و رضایت از زندگی با احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز.

اهداف جزئی

- تعیین میزان احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز
- تعیین میزان مشارکت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز
- تعیین میزان رضایت از زندگی در بین شهروندان شهر تبریز
- تعیین رابطه مشارکت اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز
- تعیین رابطه رضایت از زندگی با احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز
- تعیین میزان احساس امنیت اجتماعی بر حسب تحصیلات در بین شهروندان شهر تبریز.

مبانی نظری تحقیق

اگر امنیت اجتماعی را شامل تمهیداتی جهت حفظ زندگی اعضای یک جامعه (شانس زندگی) و سپس حفظ راه و روش زندگی آنان (شیوه زندگی) بدانیم، بنابراین امنیت اجتماعی ناظر بر توانایی پاسداشت یا دفع تهدید از عنصری است که افراد یک جامعه را به همدیگر مرتبط می‌سازد. به عنوان نمونه، اگر زنجیره اقتصاد اقلیتی، ملیت آن‌هاست، امنیت اجتماعی آنان عبارت است از دغدغه‌ها و نگرانی‌هایی که به ویژگی خاص آن‌ها مربوط است. از این رو می‌توان عنوان داشت که امنیت اجتماعی اولاً بر ساخته فضایی اجتماعی است؛ یعنی در بستری اجتماعی شکل می‌گیرد. ثانیاً امنیت در عبارت امنیت اجتماعی، متغیری مستقل است چون پاسداشت ارزش‌های خاص صاحبان یک هویت خاص در حکم فلسفه وجودی آن‌هاست. ثالثاً امنیت اجتماعی به لحاظ معنایی نه به سطح امنیت فرد تنها مربوط است و نه به امنیت ملی، بلکه امنیت اجتماعی عبارت است از رهایی از اضطراب و تعقیب ایمنی در قالب یک گروه اجتماعی نظیر خانواده یا یک مجمع قومی، مذهبی و غیره می‌باشد(۱۵).

درباره چیستی و چرایی امنیت، دیدگاه‌های متفاوتی وجود دارد. از نظر آنتونی گیدنز، احساس امنیت یا پرهیز از اضطراب در روابط اجتماعی چیزی است که در نهاد یا ناخود آگاه انسان وجود دارد. او آن را امنیت وجودی می‌نامد و به وضعیت ذهنی راحت و مناسبی اشاره دارد که در آن فرد، در محیطی آشنا و به همراه افرادی دیگر که تهدیدی برای او به وجود نمی‌آورند. به فعالیت‌های معمولی خود می‌پردازد، یعنی زمانی که فرد بتواند بدون مزاحمت یا ترس از دیگران کار و وظایف خود را انجام دهد، دارای امنیت می‌باشد(۴).

از منظر جامعه‌شناسی، سطوح متعددی برای امنیت در نظر گرفته شده است که مهم‌ترین آن امنیت در سطح خرد و کلان است. دسته اول تعاریفی هستند که بر تهدید هویت جمعی تأکید دارند. ویور امنیت اجتماعی را توان‌مندی جامعه برای مراقبت از خصوصیات و ویژگی‌های بنیادین خود در شرایط تغییر و تهدیدات عینی تعریف کرده است. وی امنیت اجتماعی را با نیاز به حفظ هویت مرتبط می‌داند. بوزان امنیت اجتماعی را به حفظ ویژگی‌هایی ارجاع می‌دهد که بر مبنای آن، افراد خود را عضو گروه خاص تلقی نموده‌اند. از دید آن‌ها، امنیت اجتماعی عبارت است از توانایی گروه‌های مختلف صنفی، قومی، محلی و ... در حفظ هستی و هویت خود. در واقع بوزان و ویور امنیت را حالت فراغت از تهدید هویت جمعی و گروهی تلقی می‌کنند. دسته دوم تعاریف، امنیت را به عنوان فقدان هراس از ویرانی و تهدید ارزش‌های جامعه می‌دانند. اگر امنیت اجتماعی را شامل تمهیداتی برای حفظ زندگی اعضای جامعه و سپس حفظ راه و روش زندگی آنان بدانیم، بنابراین می‌توان امنیت اجتماعی را رفع تهدید از عنصر اتصال‌دهنده اعضای جامعه به یکدیگر در نظر گرفت. این نوع تعریف از امنیت شامل:

- امنیت حاصل فضای اجتماعی است.

- فضای اجتماعی سطح کلان یا دولت به معنای عام را در بر نمی‌گیرد.

- امنیت اجتماعی فقط به سطح امنیت فرد محدود نمی‌شود.

امنیت اجتماعی بر مجموعه‌ای از افراد تأکید می‌ورزد که عنصر یا عناصری ویژه، مانند جنسیت، قومیت، مذهب و ... آن‌ها را به هم مرتبط می‌سازد. زمانی که ارزش‌های اتصال دهنده افراد تهدید گردد، امنیت متزلزل می‌شود. دسته سوم تعاریف از امنیت اجتماعی بر فراغت جمعی است که بر تهدید عمل غیر قانونی دولت یا دستگاه یا فرد و یا گروهی که در تمام یا قسمتی از جامعه به وجود آورده است، تأکید می‌ورزد (۱۱). مقوله امنیت اجتماعی^۱ برای اولین بار توسط باری بوزان^۲ به صورت منسجم مورد توجه قرار گرفت. امنیت اجتماعی از نظر بوزان به حفظ مجموعه ویژگی‌هایی ارجاع دارد که بر مبنای آن افراد خودشان را به عنوان یک گروه اجتماعی قلمداد می‌کنند، یا به بیان دیگر معطوف به جنبه‌هایی از زندگی فردی می‌گردد که هویت گروهی او را سامان می‌بخشد؛ یعنی حوزه‌ای از حیات اجتماع که فرد خود را به ضمیر «ما» متعلق و منتسب می‌داند و در برابر احساس تعهد و تکلیف می‌کند. هر عامل و پدیده‌ای که باعث اختلال در احساس تعلق و پیوستگی اعضای گروه گردد و در واقع هویت گروه را به مخاطره اندازد، تهدیدی برای امنیت اجتماع محسوب می‌شود. ویور امنیت اجتماعی را به توانایی جامعه برای حفظ ویژگی‌های اساسی‌اش تحت شرایط تغییر و تهدیدات واقعی و محتمل تعریف می‌شود. وی بر ارتباط نزدیک بین هویت، جامعه و امنیت تأکید دارد و خاطر نشان می‌کند که جامعه امنیت هویتش را تأمین می‌کند (۸).

در مورد تأثیر سطح کیفیت زندگی و به طور خاص میزان رضایت از زندگی، میتار معتقد است که هر گروهی سطح کیفیت زندگی بالاتری داشته باشد، از امنیت بیشتری نسبت به سایر گروه‌ها برخوردار خواهد بود. میتار با ارائه معادله‌ای سیستماتیک، متغیرها و سازمان را در سطح تکنولوژی فضای اطلاعات جمعیت و سطح کیفیت زندگی امنیت اجتماعی تأثیرگذار می‌داند. پس انتظار تئوریک، آن است که با افزایش میزان رضایت از زندگی افراد، میزان احساس امنیت اجتماعی آنان بیشتر شود (۳).

مالر می‌گوید امنیت انسانی در پی تامین ایمنی و اطمینان خاطر برای بشر در برابر گرسنگی و بیماری، هم‌چنین تمام اشکال خشونت و کنش‌های منافی حرمت انسانی است که باعث اختلال یا نابودی حیات و بقای او می‌گردند. مالر با توجه به دگرگونی‌های ناشی از فرایند جهانی‌شدن و کاهش کنترل حکومت‌ها بر مردم، مفهوم امنیت اجتماعی را مطرح می‌کند. وی تأکید دارد که امنیت اجتماعی را می‌توان به عنوان یک مفهوم فرضی برای هر جمع انسانی به کار برد که عبارت است از قابلیت حفظ شرایط قابل پذیرش داخلی برای تکامل الگوهای سنتی زبان، فرهنگ، انجمن‌ها، مذهب، هویت ملی و رسوم (۱).

¹ Societal Security

² Bary Bozan

ویور، امنیت اجتماعی را توان‌مندی جامعه برای مراقبت از خصوصیات و ویژگی‌های بنیادین خود در شرایط تغییر و تهدیدات عینی تعریف کرده است. ویور، همچنین امنیت اجتماعی را با نیاز به حفظ هویت در ارتباط می‌داند. هویت عبارت است از آن چه که موجب شناسایی شخص باشد (۱۲).

اینکلهارت درباره احساس امنیت می‌گوید هر چه احساس امنیت از ارضای نیاز شخصی بالاتر باشد رضایت وی از زندگی بیشتر خواهد بود هرچند امنیت ابعاد متعددی دارد. به نظر او امنیت از نظر اقتصادی بیشتر از هر عامل دیگری رضایت افراد را متأثر می‌سازد امنیت اقتصادی احساس عمومی رضایت از زندگی را در جامعه افزایش داده و به تدریج باعث پدید آمدن یک هنجار فرهنگی نسبتاً عالی می‌شود اما اینکلهارت در تحلیل نهایی خود به این نتیجه می‌رسد که امنیت اقتصادی و امنیت جانی و اجتماعی به یک اندازه مهم‌اند. اینکلهارت می‌گوید در یک جمع‌بندی کلی می‌توان گفت که رضایت از شرایط فردی و اجتماعی بازتاب ارضای نیازهای فردی و اجتماعی است. هر چه شکاف بین شرایط عینی فرد از زندگی در زمینه ارضای نیاز افزایش یابد رضایت ذهنی فرد بیشتر مشروط می‌شود، ولی او مدل آرزو- تطابق را نیز بیان می‌کند؛ الگویی که طبق آن آرزوهای شخص به تدریج با تغییرات در وضعیت عینی تطابق می‌یابد و این تطابق به گونه‌ای صورت می‌گیرد که بین غم و شادی موازنه‌ای ایجاد کند. در این جا نظریه تطابق ذهنی مطرح می‌شود؛ بدین معنا که سطح آرزوهای فرد به تدریج با وضعیت او تطابق می‌یابد و خوشبختی همیشه بر فراز تپه بعدی قرار دارد (۱۴).

پیشینه تحقیق

کامران و صداقت (۱۳۸۸)، در مقاله‌ای تحت عنوان بررسی نقش عوامل اجتماعی بر مشارکت شهروندان در امور شهری به این نتیجه رسیدند که بین احساس امنیت اجتماعی و انسجام اجتماعی با مشارکت اجتماعی همبستگی مثبت معنادار وجود دارد؛ به عبارت دیگر با افزایش احساس امنیت اجتماعی، مشارکت اجتماعی و انسجام اجتماعی افزایش می‌یابد و بالعکس (۱۴).

هزارجریبی و صفری شالی (۱۳۸۸)، در مقاله‌ای به بررسی رضایت از زندگی و جایگاه احساس امنیت در آن (مطالعه در بین شهروندان تهرانی) پرداختند. یافته‌های حاصل چارچوب نظری و یافته‌های میدانی این پژوهش نشان داد که همبستگی بالای بین احساس امنیت و رضایت از زندگی وجود دارد. البته بر طبق نتایج پیوند رابطه، ضریب همبستگی بین رضایت از زندگی و احساس امنیت اجتماعی بالا می‌باشد و بالا بودن میزان هر یک از این دو می‌تواند در خلق دیگری مؤثر باشد (۱۳).

هزار جریبی و فعلی (۱۳۹۰)، در مقاله‌ای به بررسی رضایت از زندگی دانشجویان و رابطه آن با احساس امنیت اجتماعی پرداخته‌اند. عمده‌ترین یافته‌های پژوهش آنان نشان داد: بین میزان احساس امنیت اجتماعی (و ابعاد آن شامل احساس امنیت اقتصادی، سیاسی و جانی) و میزان احساس رضایت از زندگی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد؛ یعنی با افزایش احساس امنیت میزان رضایت از زندگی هم افزایش می‌یابد و بالعکس با کاهش احساس امنیت اجتماعی، میزان رضایت از زندگی کاهش می‌یابد. همچنین

بین همه ابعاد امنیت اجتماعی و رضایت از زندگی رابطه معناداری وجود دارد؛ به طوری که با بالا رفتن احساس امنیت اقتصادی، احساس امنیت سیاسی و احساس امنیت جانی، میزان رضایت از زندگی دانشجویان افزایش می‌یابد و بالعکس (۱۳).

ساروخانی و هاشمی (۱۳۹۰)، در پژوهشی به بررسی نگرش جوانان شهر ساری به مشارکت اجتماعی و احساسی امنیت اجتماعی در بین آن‌ها پرداخته است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه جوانان ۱۵-۲۹ سال شهر ساری تشکیل داده‌اند. نتایج این پژوهش نشان داد که بین مشارکت اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی در بین جوانان شهر ساری رابطه معناداری وجود دارد (۸).

علمی و رضازاده (۱۳۹۴)، در مقاله‌ای به بررسی رابطه بین احساس امنیت اجتماعی و مشارکت اجتماعی در بین دانش‌آموزان متوسطه شهر شوط پرداختند، نتایج این پژوهش نشان می‌دهد: بین میزان احساس امنیت جانی و میزان مشارکت اجتماعی در بین دانش‌آموزان دبیرستان‌های شهر شوط رابطه وجود دارد (۱۲).

یکن و والتین^۱ (۲۰۰۴)، درباره امنیت شهری در سطح جهان پژوهشی انجام داده‌اند که به بررسی پدیده تروریسم و اشرار مسلح و امنیت محیطی و حتی امنیت در میزان انرژی مری در شهرها و آینده آن در جهان می‌پردازد (۱۱).

اولسن^۲ (۲۰۰۷)، در دانشگاه نروژ در مقاله‌های با عنوان «ایمنی اجتماعی، مفاهیم مرزها و معضلات آن»، امنیت اجتماعی را در رابطه با ایمنی‌های مرتبط با زمینه‌هایی، از قبیل امنیت ملی، سازگاری با توسعه محیط زیست، امنیت انسانی و مدیریت حادثه (تصادفات، بیماری‌های معمول و اعمال جنایی) مرتبط دانسته است (۲۰).

روی^۳ (۲۰۰۸)، در پایان‌نامه خود با عنوان «امنیت مهاجرت و اقتصاد بعد از ۱۱ سپتامبر در آمریکا» به بررسی این مساله پرداخته است که پس از حادثه ۱۱ سپتامبر، روش نگرش آمریکا به امنیت تغییر کرد و علی‌رغم ادامه یافتن مهاجرت‌ها و اختصاص دادن سهم مهمی از اقتصاد آمریکا به خود، تعادلی بین نیازهای امنیتی و نیازهای اقتصادی برقرار شد (۵).

جکسون^۴ در تحقیقی (۲۰۰۸)، نشان داده است که حداقل، برخی جنبه‌های مفهوم آسیب‌پذیری می‌تواند سطوح متفاوت ترس از جرم و ناامنی را بین گروه‌های سنی و جنسیتی توضیح داد. تأثیر جنسیت بر احساس ناامنی، به وسیله درجات مختلف آسیب‌پذیری (کنترل، پیامد و ارزیابی خود از آسیب‌پذیری فیزیکی) و همچنین ارزیابی‌های مختلف پاسخ دهندگان از احتمال وقوع جرم (ارزیابی آن‌ها از احتمال وقوع جرم در سطح فردی و در سطح مقایسه‌ای با دیگران) تبیین شد (۴).

1. Heiken. Valentinc, 2004

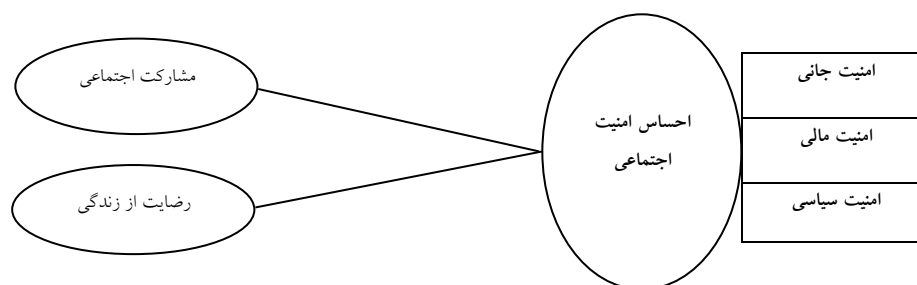
2. Olsen

3. Roy

4. Jakson

پژوهش بل (۱۹۹۸)، در استرالیا با عنوان زنان و امنیت اجتماعی، به این نتیجه رسیده است که زنان به طور عموم از مواردی نظیر بیرون رفتن در شب، موقعیت‌های ابتدایی و یا انتهای در سفرهای حمل و نقل عمومی مثل منتظر ماندن در یک ایستگاه اتوبوس یا پیاده‌روی از یک ایستگاه به سمت ماشین پارک شده، استفاده از پارکینگ‌های مرکز شهر به ویژه در شب و به ویژه اگر طبقاتی باشند، رانندگی تنها در شب، فضاهای باز و حومه‌ای و زیرگذرها و کوچه‌های بن‌بست واهمه دارند (۱۵).

مدل تحلیلی



شکل شماره (۱): مدل تحلیلی تحقیق

فرضیه‌ها

- بین مشارکت اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز رابطه وجود دارد.
- بین رضایت از زندگی با احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز رابطه وجود دارد.
- میزان احساس امنیت اجتماعی بر حسب سطح تحصیلات متفاوت می‌باشد.
- میزان احساس امنیت اجتماعی بر حسب جنسیت متفاوت می‌باشد.

تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

احساس امنیت اجتماعی

احساس مفهوم و معانی متفاوت دارد:

۱. احساس‌ها عبارتند از حالات نفسانی که الگوی آن‌ها را عوامل فرهنگی تعیین می‌کنند، حالات نفسانی هم مربوط میشود به احساس عصبانیت.
۲. نظریه مبادله‌ای و تعامل بین افراد و گروه‌های اجتماعی موجب احساس وفاداری، احساس دوستی و ایثار و احساس امنیت در برابر این احساسات به نوبه خود حس‌های مشترکی را به وجود می‌آورند. احساس امنیت خود بر گرفته از شرایط اجتماعی است که در جامعه شکل می‌گیرد. احساس امنیت

^۱. Bell

می‌توانند ابعاد گوناگونی داشته باشد. هر دو نظر فوق فارغ از تفاوت‌هایی که دارند، احساسات را از ویژگی اساسی مبادله اجتماعی به حساب می‌آورند (۲).

امنیت به عنوان برساخت اجتماعی در میدان اجتماعی تولید و بازتولید می‌شود، نکته با اهمیت در این میان، عوامل اجتماعی موثر بر شکل‌گیری آن می‌باشد. احساس امنیت اجتماعی عبارت است از نوعی ذهنیت و جهت‌گیری روانی مثبت (رضایت‌بخش، قانع‌کننده و آرامش‌بخش) شهروندان نسبت به عدم تاثیرگذاری و حضور و بروز رویدادها و وقایع در حوزه‌های امنیت اجتماعی، ثبات سیاسی، انسجام هویتی، یکپارچگی و امنیت سرزمین است (۳۰).

امنیت جانی: امنیت جانی هر گونه تهدیدی که بر علیه جان انسان‌ها وجود داشته باشد امنیت جانی آن‌ها را از بین می‌برد. بنابراین شرایط امنیت جانی شرایطی است که هیچ گونه تهدیدی بر علیه جان افراد جامعه وجود نداشته باشد (۱۱).

امنیت مالی: امنیت مالی به معنای تضمین دارای‌های افراد از سرقت و دزدی است. همچنین به این معنا است که مردم در اموال‌شان امنیت داشته باشند و دولت با مدارا و رعایت عدل و انصاف از آنان مالیات اخذ کند (۲۳).

امنیت سیاسی: امنیت سیاسی، یعنی افراد جامعه تا چه حد احساس می‌کنند که می‌توانند، باورهای خود را آزادانه بیان نمایند و فعالیت‌های سیاسی، پیامد منفی برای آن‌ها نداشته باشد (۱۸).

برای سنجش‌پذیر کردن احساس امنیت اجتماعی در سه بعد (جانی، مالی، سیاسی) در قالب ۱۲ گویه استفاده شده، که برای امنیت جانی از مؤلفه‌هایی چون: تردد شبانه با ماشین‌های شخصی، تنهایی قدم زدن در مسیرهای خلوت، بدون ترس در منزل ماندن، تنهایی به محل‌های ناآشنا و غریبه نرفتن. برای امنیت مالی از مؤلفه‌های چون: نگرانی از این که در معامله سرم کلاه بگذارند، ترس از همراه داشتن پول نقد زیاد همراه خود، ترس از سرقت به خاطر خالی گذاشتن منزل در روز، ترس از آسیب رساندن به ماشین توسط دیگران و برای سنجش امنیت سیاسی از مؤلفه‌های: ابراز عقیده و نظر بدون ترس، شرکت در جلسات سخنرانی فعالان سیاسی، عضویت در احزاب و گروه‌های سیاسی بدون ترس و واژه استفاده شده است.

رضایت از زندگی

بر طبق تعاریف موجود در متون علمی، رضایت از زندگی یک فرایند شناختی و قضاوتی است که بر پایه مقایسه شرایط فعلی فرد با یک سری استانداردها شکل می‌گیرد. اگر شرایط فرد به آن استانداردها نزدیک باشد رضایت از زندگی بیشتری خواهد داشت و بر عکس در صورتی که فرد شرایط زندگی خود را در مقایسه با آن استانداردها پایین بداند رضایت از زندگی‌اش کاهش خواهد یافت.

ابزارهای بسیاری برای سنجش رضایت از زندگی وجود دارد اما بهترین و پر استفاده‌ترین ابزار در این زمینه پرسشنامه رضایت از زندگی (SWLS) است که با کمی اعمال تغییرات از آن استفاده شده است.

این پرسشنامه دارای شاخص‌هایی چون: تطبیق زندگی فعلی با ایده‌آل‌ها، شرایط عالی زندگی، رضایت از زندگی، به دست آوردن خواسته‌ها در زندگی، عدم تغییر زندگی در صورت تکرار گذشته در ۵ گویه در ۵ سطح (کاملاً موافقم، موافقم، بی‌تفاوتم، مخالفم، کاملاً مخالفم) استفاده شده است.

مشارکت اجتماعی

تعریف مفهومی: مشارکت اجتماعی عبارت است از آن دسته فعالیت‌های ارادی که از طریق آن‌ها اعضای یک جامعه، در امور محله شهر و روستا شرکت کرده و به صورت مستقیم یا غیر مستقیم در شکل دادن به حیات اجتماعی مشارکت دارند (۲۱).

برای سنجش مشارکت اجتماعی از مؤلفه‌هایی چون: کمک داوطلبانه به گروه‌های محلی، شرکت در مراسم‌ها و جشن‌های محلی در ۶ ماه گذشته، فعالیت و عضویت در گروه‌های فرهنگی، هنری، ورزشی، ایفای نقش در اداره سازمان یا انجمن‌ها یا گروه‌های محلی، شرکت در یک اقدام جمعی محلی برای یک موقعیت اورژانسی در ۳ سال گذشته، مشارکت در یک پروژه کاری جمعی در محله خود، مشارکت در سازماندهی خدمات و برنامه‌های جدید در موسسات محلی استفاده شده است.

روش تحقیق

نوع تحقیق در این پژوهش از نوع کاربردی و روش اجرای تحقیق، روش پیمایشی است که در آن، محقق تلاش می‌کند با جمع‌آوری اطلاعات لازم و مورد نیاز، آن‌ها را معنا دار نماید. این تحقیق از نظر وسعت، پهنانگر و از نظر زمان یک بررسی مقطعی است.

جامعه آماری پژوهش

جامعه آماری پژوهش فوق کلیه زنان و مردان (۶۴-۱۴) سال ساکن شهر تبریز می‌باشند که بر اساس سرشماری سراسری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ برآورده شده است می‌باشد و بر این اساس جامعه آماری ما ۱۰۹۱۵۹۴ نفر می‌باشد، که از این تعداد ۳۸۴ نفر با استفاده از فرمول کوکران به عنوان نمونه آماری انتخاب شده است. ابزار اندازه‌گیری در این پژوهش پرسشنامه می‌باشد.

پایایی و اعتبار ابزار پژوهش

برای بررسی پایایی ابزار اندازه‌گیری که به گفته «ییل» و «فریبی» همبستگی میان یک مجموعه از نمرات و مجموعه دیگری از نمرات در یک آزمون معادل که به صورت مستقل بر یک گروه آزمودنی به دست آمده است (۱۲). لذا از روش آلفای کرونباخ استفاده شده است.

جدول شماره (۱): میزان پایایی ابزار اندازه‌گیری

مقدار آلفای کرونباخ	پرسشنامه
۰/۷۵	احساس امنیت اجتماعی
۰/۸۲	مشارکت اجتماعی
۰/۸۹	رضایت از زندگی

اعتبار ابزار اندازه‌گیری

جهت تعیین ابزار اندازه‌گیری، از روش اعتبار صوری استفاده خواهد شد. اعتبار صوری یا ذهنی مبتنی بر ارزیابی‌های ذهنی محققان و متخصصانی است که با اجماع نظر به بررسی کیفیت ابزار اندازه‌گیری می‌پردازند. دقت نظر در صفات مورد بررسی مشخص کننده این نکته است که تا چه اندازه وسیله طراحی شده، آن چیزی را که محقق در فکر آن است، اندازه می‌گیرد (۳۴). در پژوهش حاضر اعتبار سئوال‌ات پرسشنامه از طریق روش اعتبار محتوایی از نوع صوری برآورد شده است، یعنی پرسشنامه بعد از طراحی در اختیار استاد ناظر، چند تن از اساتید مجرب قرار داده شد و بعد از گردآوری نظرات آن‌ها اعتبار صوری ابزار تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است و اعتبار آن تایید گردیده است.

یافته‌ها

از کل نمونه آماری ($n=384$) ۵۹/۴ درصد زن و ۴۰/۶ درصد مرد می‌باشند. هم‌چنین گروه سنی ۳۵-۲۶ بیشترین فراوانی با ۱۲۱ نفر (۳۱/۵ درصد) و گروه سنی ۶۵-۵۶ با ۴۵ نفر (۱۱/۷ درصد) پایین‌ترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. وضعیت تاهل پاسخگویان نیز نشان می‌دهد که ۲۲۵ نفر (۵۸/۶ درصد) پاسخگویان متأهل هستند و ۱۶ نفر (۴/۲ درصد) مطلقه هستند؛ و ۱۴۳ نفر (۳۷/۲ درصد) مجرد هستند.

در نتایج توصیفی متغیرهای اصلی تحقیق بر اساس جدول (۲) ملاحظه می‌شود که میانگین احساس امنیت جانی برابر ۱۴/۱۲ و با توجه به حداقل که برابر ۴ و حداکثر که برابر ۲۴ هست و با انحراف معیار ۳/۵۶۴، چولگی ۱/۹۸؛ که نشان دهنده مثبت بودن توزیع داده‌ها بوده و واریانس ۱۲/۷۰۱ است. هم‌چنین میانگین احساس امنیت مالی برابر ۱۴/۴۵ با حداقل ۴ و حداکثر ۲۴ با انحراف معیار ۴/۴۲۳ و چولگی ۴/۸۶؛ که نشان از منفی بودن توزیع داده‌هاست و آخرین بعد احساس امنیت که احساس امنیت سیاسی می‌باشد که با میانگین ۱۰/۱۸ با حداقل ۳ و حداکثر ۱۸ با انحراف معیار ۳/۷۷۴ واریانس ۱۲/۲۴۰ و چولگی ۶/۸۵؛ که نشان دهنده منفی بودن توزیع داده‌ها است.

جدول شماره (۲): توزیع فراوانی نسبی سطوح احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز

ابعاد	تعداد	میانگین	انحراف معیار	واریانس	چولگی	حداقل	حداکثر
امنیت جانی	۳۸۴	۱۴/۱۲	۳/۵۶۴	۱۲/۷۰۱	۰/۱۹۸	۴	۲۴
امنیت مالی	۳۸۴	۱۴/۴۵	۴/۴۲۳	۱۹/۵۶۴	۰/۴۸۶	۴	۲۴
امنیت سیاسی	۳۸۴	۱۰/۱۸	۳/۷۷۴	۱۲/۲۴	۰/۶۸۵	۳	۱۸
احساس امنیت اجتماعی	۳۸۴	۳۸/۸۸	۶/۵۲۰	۴۳/۴۲۶	۰/۲۰۳	۲۲	۵۵

بر اساس جدول (۳) ملاحظه می‌شود که میزان مشارکت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز برابر ۲۲/۶۶ و با توجه به حداقل که برابر ۷ و حداکثر که برابر ۴۲ است و با انحراف معیار ۹/۴۷۵، چولگی ۱/۰۸۹- که نشان دهنده منفی بودن توزیع داده‌ها بوده و واریانس ۸۹/۷۸۴ است، می‌توان این نتیجه را گرفت که میزان مشارکت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز برابر حد متوسط می‌باشد.

جدول شماره (۳): توزیع فراوانی نسبی مشارکت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز

تعداد	میانگین	انحراف معیار	واریانس	چولگی	حداقل	حداکثر
۳۸۴	۲۲/۶۶	۹/۴۷۵	۸۹/۷۸۴	۱/۰۸۹	۷	۴۲

بر اساس جدول (۴) ملاحظه می‌شود که میزان رضایت از زندگی در بین شهروندان شهر تبریز برابر ۱۸/۲۷ و با توجه به حداقل که برابر ۵ و حداکثر که برابر ۳۰ است و با انحراف معیار ۵/۸۷۶، چولگی ۰/۶۹۶- که نشان دهنده منفی بودن توزیع داده‌ها بوده و واریانس ۳۴/۴۲۳؛ می‌توان این نتیجه را گرفت که میزان رضایت از زندگی در بین شهروندان شهر تبریز برابر حد متوسط می‌باشد.

جدول شماره (۴): توزیع فراوانی نسبی رضایت از زندگی در بین شهروندان شهر تبریز

تعداد	میانگین	انحراف معیار	واریانس	چولگی	حداقل	حداکثر
۳۸۴	۱۸/۲۷	۵/۸۶۷	۳۴/۴۲۳	-۰/۶۹۶	۵	۳۰

- بین مشارکت اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز رابطه وجود دارد. در جدول (۵) رابطه همبستگی بین متغیرهای مستقل و وابسته را نشان می‌دهد. همبستگی بین متغیرها بر اساس ضریب پیرسون (r) محاسبه شده است. علاوه بر ضریب همبستگی، سطح معناداری و یا احتمال اشتباه رابطه نیز نشان داده شده است. نتایج جدول مذکور نشان می‌دهد که بین مشارکت اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی رابطه مثبت، و نسبتاً متوسط و معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر، هر چقدر میزان مشارکت اجتماعی بالا برود، میزان احساس امنیت اجتماعی نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

جدول شماره (۵): رابطه همبستگی بین احساس امنیت اجتماعی با مشارکت اجتماعی

مشارکت اجتماعی		
۳۹۲	پیرسون	
۰۰۰	معناداری	احساس امنیت اجتماعی
۳۸۴	تعداد	

- بین رضایت از زندگی با احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر تبریز رابطه وجود دارد. جدول (۶) نشان می‌دهد که بین رضایت از زندگی و احساس امنیت اجتماعی رابطه مثبت، و متوسط و معناداری وجود دارد. به عبارت دیگر، هر چقدر میزان رضایت از زندگی بالا برود، میزان احساس امنیت اجتماعی نیز بالا می‌رود و بالعکس. هر چقدر میزان رضایت از زندگی کمتر باشد، میزان احساس امنیت اجتماعی نیز کاهش می‌یابد.

جدول شماره (۶): رابطه همبستگی بین احساس امنیت اجتماعی با رضایت از زندگی

رضایت از زندگی		
۳۸۱	پیرسون	احساس امنیت اجتماعی
۰۰۰	معناداری	
۳۸۴	تعداد	

- میزان احساس امنیت اجتماعی بر حسب تحصیلات متفاوت می‌باشد. برای تعیین میزان احساس امنیت اجتماعی بر حسب تحصیلات از آزمون F (تحلیل واریانس یکطرفه) استفاده شد که بر اساس جدول (۷) میزان احساس امنیت اجتماعی با کمیت $F=۳/۷۲۱$ و سطح معنی‌داری $۰/۰۳۵$ بر حسب تحصیلات متفاوت می‌باشد. یعنی در میان گروه‌های مختلف سطح تحصیلات، میزان احساس امنیت اجتماعی متفاوت می‌باشد.

جدول شماره (۷): میزان احساس امنیت اجتماعی بر حسب تحصیلات

متغیر وابسته	وضعیت تاهل	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر	کمیت	سطح معنی‌داری
احساس امنیت اجتماعی	بی سواد	۲	۴۱/۰۰	۰/۰۰۰	۴۱	۴۱		
	ابتدایی	۱۳	۳۱/۰۹	۷/۷۰۰	۲۶	۴۸		
	راهنمایی	۱۳	۴۲/۳۳	۸/۱۷۲	۳۳	۵۳		
	دیپلم	۶۴	۳۶/۳۶	۵/۸۵۰	۲۷	۴۹		
	فوق دیپلم	۱۱۱	۳۹/۵۶	۵/۸۷۰	۲۶	۵۳	۳/۷۲۱	۰/۰۳۵
	لیسانس	۱۰۶	۳۸/۴۵	۷/۱۴۷	۲۲	۵۴		
	فوق لیسانس	۶۶	۴۱/۰۳	۶/۳۱۱	۲۸	۵۵		
	دکتر	۹	۳۹/۷۵	۳/۴۵۴	۳۶	۴۷		
	کل	۳۸۴	۳۸/۸۸	۳/۴۴	۲۲	۵۵		

- میزان احساس امنیت اجتماعی بر حسب جنسیت متفاوت می باشد. با توجه به این که متغیر مستقل جنسیت دارای سطح اسمی (دو حالت) و متغیر وابسته (احساس امنیت اجتماعی) در این رابطه‌ای دارای سطح سنجش فاصله‌ای می‌باشد، از آزمون t با نمونه‌های مستقل برای نشان دادن رابطه بین این دو متغیر استفاده شده است. نتایج موجود در جدول (۸) نشان دهنده آن است که از لحاظ میانگین نمرات احساس امنیت اجتماعی بر حسب جنسیت متفاوت نمی‌باشد.

جدول شماره (۸): میزان احساس امنیت اجتماعی بر حسب جنسیت

متغیر	جنسیت	تعداد مشاهدات	میانگین	انحراف معیار	مقدار t	سطح معنی داری
احساس امنیت اجتماعی	زن	۲۲۸	۳۷/۳۵	۶/۲۹۱	-۵/۵۴۶	۰/۵۶۳
	مرد	۱۵۴	۴۱/۰۹	۶/۴۰۲		

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به تایید فرضیه رابطه مشارکت اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی که همسو با نظریه باری بوزان است که با نتایج پژوهش‌های: ساروخانی و هاشمی (۱۳۹۰)، صداقت (۱۳۸۸)، علمی و رضازاده (۱۳۹۴)، دلاور و جهان‌تاب (۱۳۹۰)، افشانی و دیگران (۱۳۹۱)، همراه است و همسو می‌باشد، بیان می‌دارد که با افزایش میزان مشارکت اجتماعی میزان احساس امنیت اجتماعی افزایش پیدا می‌کند و بالعکس. هم‌چنین تایید فرضیه رابطه بین رضایت از زندگی و احساس امنیت اجتماعی که بیانگر این است که بین رضایت از زندگی و احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد که با نظریه میتار و با نتایج تحقیقات: هزار جریبی و فعلی (۱۳۹۰)، افشانی و دیگران (۱۳۹۱)، هزار جریبی و صفری شالی (۱۳۸۸) همسو می‌باشد. هم‌چنین با تایید فرضیه: میزان احساس امنیت اجتماعی بر حسب تحصیلات متفاوت می‌باشد که با نظریه مکین تاپر، باکس، هیل و اندروز و با نتایج تحقیقات: ساروخانی و نویدنیا (۱۳۸۹۵)، بیات و بهرام (۱۳۸۸)، مختاری و همکاران (۱۳۹۱)، افشانی و دیگران (۱۳۹۱)، همراه است با چارچوب نظری می‌باشد. و بر اساس همین نتایج و از آن جا که پژوهش حاضر تنها سطح شهر تبریز را در جامعه آماری پوشش می‌داد. در نتیجه به تنهایی نمی‌تواند مسئله پیچیده احساس امنیت اجتماعی را به خوبی تبیین نماید، پس نیازمند تحقیقات همسو در استان‌های دیگر و در سطح کلان‌تر می‌باشد. هم‌چنین پیشنهاد می‌شود این پژوهش به صورت کیفی در مناطق مختلف شهرها به سنجش و بررسی گذاشته شود تا بتوان با استناد به نتایج کیفی آن نیز در تحلیل‌ها و آینده پژوهی‌های دقیق‌تر و جامع‌تر همت گمارد. و از آن جا که مشارکت اجتماعی رابطه مسقیم با احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان را دارد، لذا پیشنهاد می‌گردد برنامه‌هایی که زمینه مشارکت اجتماعی را برای شهروندان فراهم می‌کند از طرف نهادهای آموزشی و پرورشی مثل دانشگاه و مدارس و صدا و سیما با آموزش شیوه‌های مشارکت و نهاد حکومت با بسترسازی مناسب برای مشارکت آسان و بدون دغدغه و هراس برای شهروندان باعث تقویت مشارکت اجتماعی آنان گردد

که به تبع آن شاهد افزایش میزان احساس امنیت اجتماعی خواهیم بود. هم‌چنین با تایید رابطه رضایت از زندگی با احساس امنیت اجتماعی، پیشنهاد می‌گردد مسئولان سیاست‌گذاری کلان کشور با ایجاد عدالت اجتماعی و دسترسی برابر برای شهروندان برای کسب شغل و درآمد و رسیدن به رفاه نسبی موجب افزایش میزان رضایت از زندگی در آنان گردند و در همین راستا گذاشتن افراد متخصص و بومی در امور شهری و هم‌چنین ارایه کارگاه‌های آموزشی به سرپرستان خانوارها و در نهایت مشارکت اجتماعی شهروندان می‌تواند سبب افزایش ضریب همبستگی و انسجام اجتماعی و در نهایت بهره‌وری بیشتری از سرمایه‌های اجتماعی گردد که خود در مرحله بعدی سطح رضایت از زندگی را تحت تأثیر قرار داده و آن را ارتقاء خواهد داد و با افزایش رضایت از زندگی، میزان احساس امنیت اجتماعی هم به تبع آن افزایش می‌یابد. پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی همراه بود که از آن جمله می‌توان به: محدود بودن زمان و امکانات مالی برای انجام تحقیق و مشکلاتی مانند پرسیدن عقاید پاسخگویان، زیرا احتمال کتمان حقیقت از طرف آنان وجود داشت و تحقیق حاضر مثل تمام تحقیقات پیمایشی که در آن‌ها پاسخگویان چندان رغبتی به پر کردن پرسشنامه ندارند و با پرسشگر همکاری کافی را نمی‌کنند که این امر ما را با مشکل مواجه می‌کرد.

تعارض منافع

«بنا بر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هر گونه تعارض منافع بوده است.»

منابع

1. Abbaszadeh, Mohammad; Prizad Benam, Sheida; Eslami, Bahram. (2014). The study of the effect of social factors through the variable of religiosity on the level of moral security of women (Case study: women in the Qatran region of Tabriz), Quarterly Journal of East Azarbaijan- Fourth year- Fourth issue (15 in a row)- Winter.
2. Abracrambi, Nicholas; Hill, Stephen. (1991). Sociological Culture, translated by Hassan Pouyan, Pejman, Tehran.
3. Afshani, Alireza; et al. (2012) A Study of Social Security and Social Factors Affecting It in Yazd, Journal of Social Analysis, No. 4/62.
4. Arizi, Forough Sadat; Mohammadi, Asghar; Sasan, Golnesa. (2012). The Relationship between Social and Individual Characteristics of Women on Their Feeling of Security in Public Places of Bandar Abbas, Urban Studies, Second Year, Fourth Issue, Autumn.
5. Babakhani, Vahideh; Zarei, Yaghoob. (2015). The relationship between clothing style and the feeling of social security and the factors affecting it, research project of the Applied Research Office of the police in the province.
6. Chifu, Iulian. (2014). Societal security (An agenda for the Eastern Europe), International Studies Quarterly.
7. Delavar, Ali and Mohammad, Jahantab. (2011). The effect of social capital on the feeling of security, Quarterly Journal of Social Security Studies. Fifth year number 8.
8. Entezari, Ali; et al. (2015). The feeling of social security and the factors affecting it with emphasis on the role of the police (Case study: Shahr Noor), Social Entrepreneurship Quarterly, Year 7, Issue 4, Winter.
9. Ghaffari, Gholamreza. (2007). Sociology of Participation, Tehran, first edition.
10. Golabi, Fatemeh. (2011). Trust in the police force and the feeling of security among the citizens of Tabriz, East Azerbaijan Police Knowledge Quarterly, First Year, Third Issue, Winter 2011.
11. Grossi, Saedehe; Mirzaei, Jalal and Ehsan, Shahrokhi. (2007). A Study of the Relationship between Social Trust and Sense of Security, Law Enforcement Quarterly, Ninth Year, No. 2.
12. Hashemianfar, Seyed Ali; Dehghani, Hamid; Akbarzadeh, Fatemeh. (2013). The Impact of Religiosity and Mass Media on Students' Sense of Social Security, Strategic Research on Social Security and Order, Second Year, Issue 5, First Issue, Spring and Summer.
13. Hezar Jaribi, Jafar; Fali, Javad. (2016). The feeling of social security and its relationship with life satisfaction (Case study of students of Payame Noor University of Kermanshah), Quarterly Journal of Welfare Planning and Social Development, Year 7, Issue 27, Summer.
14. Inglehart, Ronald. (1990). Cultural Transformation in Advanced Industrial Societies, translated by Maryam Veter, Kavir, Tehran.
15. Kolahchian, Mahmoud. (2012). Epistemology of Social Security, Policy Planning Quarterly, Third Year, No. 2, Summer.
16. Mirzaei, Hossein; Rasekhi, Abolghasem. (2012). The relationship between religiosity and social trust with the feeling of social security, East Azerbaijan Law Enforcement Quarterly, Second Year, Number 7, Winter
17. Movahed, Majid; Hemmat, Soghari. (2013). Study of cultural and social factors related to women's sense of social security, Journal of Women and Society, Fourth Year, Issue Two, Summer.

18. Nabavi, Abdolhossein; et al. (2010). A Study of Social and Economic Factors Affecting the Sense of Social Security, *Applied Sociology*, Year 21, Serial Issue 40, Issue 4, Winter.
19. Navidnia, Manijeh. (2003). An Introduction to Social Security, *Quarterly Journal of Strategic Studies*, No. 19, Spring.
20. Navidnia, Manijeh. (2009). *Social Security*, Research Institute for Strategic Studies, Tehran.
21. Nowruzi, Faizollah; Bakhtiari, Mahnaz. (2009). Social Participation and Social Factors Affecting It, *Strategy Quarterly*, Year 18, Issue 53, Winter.
22. Nowruzi, Faizollah; Sara, Sepehr Foolad. (2009). A Study of the Social Security Feeling of Women aged 15-29 in Tehran and the Factors Affecting It, *Strategy*, Year 18, No. 53.
23. Poor Saadi, Parvin; Abbaszadeh, Mohammad; Mohammadpour, Ebrahim. (2016). The study of the effect of police performance and religiosity on the sense of social security (Case study: Tabriz Azad University students), *East Azerbaijan Law Enforcement Quarterly*, Year 6, Issue 4 (23 consecutive), winter.
24. Prostration of Adel and others. (2015). A Study of Social Factors Affecting Life Satisfaction (Case Study of Payame Noor University Students, Shaft Branch) *Quarterly Journal of Psychological Development*.
25. Rafiei Bahabadi, Mehdi; Hajiani, Ebrahim. (2012). A Survey of Life Satisfaction and Factors Affecting It (Using National Survey Results), *Sociology of Social Issues in Iran*, Second Year, Fifth Issue, Summer.
26. Rajabi Pour, Mohammad. (2005). An Introduction to the Factors Affecting the Sense of Security, An Exploration of the Various Aspects of Public Security and the Police, *Collection of Articles 2*, Vice Chancellor for Research, University of Law Enforcement Sciences.
27. Razavian, Mohammad Taghi; Aghaei, Parviz. (2014). A Survey of Social Security in the Neighborhood: A Case Study (Comparative Study of Jamaran and Fatemi Neighborhoods), *Quarterly Journal of Geography and Urban Planning and Zagros Landscape*, Year 6, Issue 11.
28. Saei Shatrbani, Ruhollah. (2014). A Study of Employees' Social Participation and Factors Affecting It Among Tabriz Libraries, *Public Libraries Information Research*, Volume 20, Number 4, Winter.
29. Salimi, Amineh; Bani Fatemeh, Hossein. (2011). A Study of Youth Social Security and Related Social Factors (Students of Buchan Azad University), *Sociological Studies*, Third Year, No. 12, Fall.
30. Shafiee Zazli, Mehdi. (2014). A Study of the Sense of Social Security and Its Relationship with the Authority and Influence of the Police (Citizens aged 14 to 64 in Tabriz), *East Azerbaijan Law Enforcement Quarterly*, Fourth Year, Fourth Issue (15 in a row), Winter 2014.
31. Shaygan, Fariba; Rostami, Fatemeh. (2011). Social Identity and Sense of Security, *Quarterly Journal of Welfare Planning and Social Development*, Third Year, No. 9.
32. Tuner, Jonathan. (1998). *The Structure of Sociological Theory*, 6th Edition, Wadsworth Publishing, United States of America.
33. Zangabadi, Ali; Zanganeh, Mehdi. (2011). Measuring the feeling of social security among small border citizens (Case study: Khaf city), *Law Enforcement Knowledge Quarterly*, Year 13, Issue 1.
34. Zarei, Yaghoub and others. (2014). A Survey of Trust in Moral Security Police among the Citizens of Tabriz and the Factors Affecting It, *Quarterly Journal of Disciplinary Knowledge*, Fourth Year, Second Issue (13th in a row), Summer.